

ויקרא רבה פרשה כא

פ' ז ז מה כתיב למעלה מן הענין ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך א"ר אבין אמר לו לך נחמו בדברים כד"א (ישעיה מ) דברו על לב ירושלים, ואל יבא בכל עת א"ר יהודה ברבי סימון צער גדול היה לו למשה בדבר זה אמר אוי לי שמא נדחף אהרן אחי ממחיצתו בכל עת יש עת לשעה ואל יבא בכל עת יש עת ליום (יחזקאל ד) ומים במשורה תשתה יש עת לשנה שנאמר (שמואל ב יא) ויהי לתשובת השנה יש עת ל"ב שנה (תהלים קה) עד עת בא דברו יש עת לע' שנה שנאמר (דניאל ט) למלאות לחרבות ירושלים ע' שנה ואומר (ירמיה כז) עד בא עת ארצו יש עת לעולם (תהלים ד) נתתה שמחה בלבי מעת דגנם אמר הקב"ה למשה לא כשם שאתה סבור לא עת לשעה ולא עת ליום ולא עת לשנה ולא עת ל"ב שנה ולא עת לשבעים שנה ולא עת לעולם אלא בכל שעה שהוא רוצה ליכנס יכנס רק שיכנס בסדר הזה

יומא דף יט/א

חמש טבילות ועשרה קדושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום

יומא דף ד/א

{ויקרא טז} בזאת יבא אהרן אל הקדש במה שאמור בענין. מאי היא בענין דמלואים.

ויקרא רבה פרשה כא

פ' ט ט ד"א בזאת יבא אהרן רבי ברכיה בשם רבי לוי אומר בזאת הכתוב מבשרו שהוא חי ארבע מאות ועשר שנים וכי עלה על דעתך שאהרן חי ארבע מאות ועשר שנים אלא מקדש ראשון ע"י ששמשו בו באמונה שמשו בו י"ח כהנים הוא ובנו ובן בנו מקדש שני על שהיו נוטלין אותה בדמים וי"א שהיו הורגין זה את זה בכשפים שמשו שמונים כהנים וי"א שמונים ואחד וי"א שמונים ושנים (וי"א שמונים ושלשה) וי"א שמונים וארבעה (וי"א שמונים וחמשה) ומהן שמעון הצדיק ארבעים שנה כיון שחזרו להיות משכירין אותו בדמים היו שנותיהן מתקצרות מעשה באחד ששלח ביד בנו שתי מדות של כסף מלאות כסף מחוקיהן כסף ועמד אחד ושלח ביד בנו שתי מדות של זהב מלאות זהב ומחוקיהן זהב אמרו כפה סיח את המנורה ר' אחא הוי קרי עליהן (משלי י) יראת ה' תוסיף ימים אלו ששמשו במקדש ראשון ושנות רשעים תקצרנה אלו ששמשו בבית שני.

זוהר ח"ג דף נז:

תאנא א"ר יוסי בהאי יומא דכפורי אתתקן למקרי פרשתא דא לכפרא לישראל בגלותא. בגין דא סדרא דיומא דא הכא אסתדר ובגין דמיתתהון דבני אהרן מכפרא על ישראל. מכאן אוליפנא כל ההוא בר

נש דיסורי דמאריה אתיין עליה כפרה דחובוי אינון. וכל מאן דמצטער על יסוריהון דצדיקייא מעבירים חובייא דלהון מעלמא. וע"ד ביומא דא קורין אחרי מות שני בני אהרן. דישמעון עמא ויצטערון עמא ויצטערון על אבודהון דצדיקייא ויתכפר להון חובייהו. וכל דמצטער על אבודהון דצדיקייא או אחית דמעין עלייהו קב"ה מכריז עליה ואומר {ישעיה ו} וסר עונך וחטאתך תכופר. ולא עוד אלא דלא ימותון בנוי ביומוי ועליה כתיב {שם נג} יראה זרע יאריך ימים וגו'

זוהר ח"ג דף נו:

תרין שעירין לא יכלין לקרבא יהא להו דכרנא דתרי בני אהרן ויתכפר עלייהו.

רמב"ן ויקרא יח ו

אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה. טעם איסור העריות בשאר הבשר אינו מפורש. והרב אמר במורה הנבוכים כי הוא למעט המשגל ולמאוס אותו ולהסתפק ממנו במעט. והנשים האלה אשר אסר הכתוב בשאר האשה הן המצויות עמו תמיד, וכן בשאר עצמו מצויות לו והוא נסתר עמהן, וכטעם הזה יגיד הרב על כולן. וכבר כתב ר"א גם כן כי בעבור היות יצר לב האדם כבהמות, לא יתכן לאסור כל הנקבות, והנה אסר כל הנמצאות עמו בכל שעה. וזה טעם חלוש מאד שיחייב הכתוב כרת על אלה בעבור המצאן עמו לפעמים, ומתיר שישא אדם נשים רבות למאות ולאליפים, ומה יזיק אם ישא את בתו לבדה כמותר לבני נח, וישא שתי אחיות

כיעקב אבינו, ואין לאדם נשואים הגונים כמו ששיא את בתו לבנו הגדול ממנה וינחילם בנחלתו ויפרו וירבו בביתו, כי הארץ לא תהו בראה לשבת יצרה. ואין בידנו דבר מקובל בזה....

יומא דף סז:

עזאזל שיהא עז וקשה, יכול בישוב תלמוד לומר במדבר, ומנין שבצוק תלמוד לומר גזרה. תניא אידך עזאזל קשה שבהרים, וכן הוא אומר {יחזקאל יז} ואת אילי הארץ לקח. תנא דבי רבי ישמעאל עזאזל שמכפר על מעשה עוזא ועזאל.

דברים רבה פרשה יא פ' י

עזה ועזאל וחמדו בנות ארצות והשחיתו דרכם על הארץ עד שתלית אותם בין הארץ לרקיע

מדרש - פסיקתא רבתי פרשה לד פ' ב

ומה עזא ועזאל שגופן אש כשירדו לארץ חטאו אנו לא כל שכן

תנא דבי אליהו זוטא פרשה כה

פ' ג מיד ירד הקב"ה להצילו, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, (את) [רבש"ע מה] מצאת באדם הראשון שהשפלת דעתך עמו לעשות לו חופה בגן עדן [וירדת וישבת עמו בגן עדן] סוף עבר על כל מצותיך, [אמר להם] תשובתכם בצדכם, מה אעשה לבשר ודם שהוא שרוי במקום טומאה ויצר הרע שולט בו, ואתם שרויים במקום טהרה ואין יצר הרע שולט בכם, מה עשו מכם עזה ועוזי ועזאל, שירדו לארץ [ונחמדו] [וחמדו] בנות האדם והחטיאו אותם ולמדו אותם כשפים שמורידין בהם חמה ולבנה [מעשה ידי, ומסרו להם], וזה קידש [את] שמי [בעולמו] [בעולמי] [ועומד] [והוא עתיד] לקדש את שמי [בעולמי] [בעולמי, מיד] ירד הקב"ה [בכבודו] והצילו.

זוהר ח"א דף כג.

ולא עוד אלא דעזא ועזאל הוו מקטרגי עליה בזמנא דאמר שכינתא לקב"ה נעשה אדם אמרו מה אדם ותדעוהו מה את בעי למברי אדם ותדעוהו דעתיד למחטי קמך באתתא דיליה.... אמרו חברייה רבי ר' אדהכי (נ"א אי הכי) עזא ועזאל לא הוו משקרין במלוליהו דודאי בנוקבא עתיד אדם למחטי אמר להו הכי אמרה שכינתא אתון אזדמנתון לקטרגא קדמי יתיר מחילא דמרומא אי אתון הויתון שפירין מאדם בעובדיכו יאות לכו לקטרגא עליה. אבל איהו עתיד למחטי באתתא חדא. אתון בנשין סגיאיין חבתיכון יתיר מבני נשא כמה דכתיב ויראו בני האלקים את בנות האדם וגו' את בת האדם לא נאמר אלא את בנות האדם ולא עוד אלא אם אדם חב הא אקדים ליה תשובה לאהדרא למאריה לאתקנא במה דחב. אמרו ליה חברייה אי הכי אמאי כולי האי. א"ר שמעון לחברייה אי לא דהוה הכי דברא קב"ה יצרא טבא ובישא דאנון אור וחשך לא הוה זכו וחובה לאדם דבראיה אלא דאתברי מתרווייהו ובגין דא {דברים ל'} ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו' אמרו ליה כולי האי אמאי. ולא הוה שפיר דלא אתברי דלא למיחב ולגרמא כל מה דגרים לעילא ולא הוה ליה לא עונש ולא שכר. אמר לון מן הדין הוה ליה למברייה כך בגין דאורייתא בגינייה אתבריאת דכתיב בה עונשא לרשיעייה ואגרא לצדיקייא ולא הוה אגרא לצדיקייא ועונשא לרשיעייה אלא בגין אדם דבראיה {ישעיה מ"ה} לא תהו בראה לשבת יצרה.

זוהר ח"א דף נה.

ר' יצחק אמר אינון בני האלקים עזא ועזאל טעו בתרה. רבי שמעון אמר אמן של שדים הות דמסטרא דקין נפקת והיא אתמנת על ליליא (עם לילית) באסכרה דרביי.

רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ פרק ה הלכה יד

שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שוין במראה ובקומה ובדמים, ולקחתן כאחת

יומא דף סב.

שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקחתן כאחד.

זוהר ח"ב דף קפד:

ישראל לעזאזל להווא מדברא בגין למיהב חולקא להווא סטרא אחרא לאתעסקא בהדיה. ואי תימא

תרין שעירין אמאי הכא חד ליי' וחד להווא סטרא אחרא. ליי' אמאי. אלא למלכא דהוה ארגיז על בריה. קרא לסנטירא ההוא דעביד דינא בבני נשא תדיר בגין דיזדמן למעבד דינא בבריה. ההוא סנטירא חדי ועאל בבי מלכא למיכל תמן כיון דאשגח ביה בריה. אמר ודאי לא עאל סנטירא דא בבי אבא אלא בגין דארגיז מלכא עלי. מה עבד אזל ואתפייס בהדיה. כיון דאתפייס בהדיה פקיד מלכא למעבד סעודתא עלאה ליה ולבריה ופקיד ולא ינדע ביה ההוא סנטירא. לבתר עאל ההוא סנטירא. אמר מלכא השתא אי ינדע דא מסעודתא עלאה דאתקינת לי ולברי יתערבב פתורא. מה עבד. קרא לממנא על סעודתא אמר ליה

אתקין מדי ותשוי קמאי ותשוי קמיה דההוא סנטירא בגין דיחשיב דסעיד קמאי מדילי ולא ינדע בההיא סעודתא יקירא דחדוה דילי ודברי ויטול ההוא חולקא ויזיל ליה ויתפרש מחדוה דסעודתא דילן. ואי לאו דמלכא עביד הכי לא יתפרש ההוא סנטירא מבי מלכא. כך אמר קודשא בריך הוא לישראל אזמינו תרין שעירין חד לי וחד להווא דלטורא בגין דיחשיב דמסעודתא דילי קאכיל ולא ינדע בסעודתא דחדוה אחרא דילן ויסב ההוא חולקא ויזיל לארחיה ויתפרש מביתי.

זוהר ח"ג דף סג.

א"ל ר' אבא אי הכי והא כתיב ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים. אמר ליה שאני הכא דהתם לשעירים הו קרבין קרבנא ובג"כ לא כתיב ולא יזבחו עוד את זבחיהם שעירים אלא לשעירים דהתם לשעירים הו עבדי פולחנא ושולטנותא. והכא ונשא השעיר עליו את כל עונותם וקרבנא לא אתעביד אלא לקב"ה ת"ח דבגיני קרבנא מתבסמן עלאין ותתאין ודינא לא שריא ושלטא עלייהו דישראל.

רעיא מהימנא ספר ויקרא פרשת צו דף כח/א

שעיר אחד ליי' ושעיר אחד לעזאזל והיינו דכתיב {ויקרא טז} ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד ליי' וגורל אחד לעזאזל. ובההוא שעיר אתמר בעשו {בראשית כז} איש שעיר.

רמב"ן טז ח

וגורל אחד לעזאזל. הר גבוה צוק קשה שנאמר ארץ גזרה, לשון רש"י. ובתורת כהנים, לעזאזל, למקום הקשה שבהרים, יכול בישוב, תלמוד לומר המדברה, ומנין שיהא צוק ת"ל אל ארץ גזרה. ולפי זה יהיה פירוש מלת לעזאזל, לקשה והוא כפול הזין, כמו עוזז וגבור. ור"א כתב, אמר רב שמואל אע"פ שכתוב בשעיר החטאת שהוא לשם, גם השעיר המשתלח הוא לשם. ואין צורך כי המשתלח איננו קרבן שלא ישחט, ואם יכולת להבין הסוד שהוא אחר מלת עזאזל תדע סודו וסוד שמו, כי יש לו חברים במקרא, ואני אגלה לך קצת הסוד ברמז בהיותך בן שלשים ושלוש תדענו. והנה ר"א נאמן רוח מכסה דבר, ואיני הרכיל מגלה סודו שכבר גלו אותו רבותינו ז"ל במקומות רבים, אמרו בבראשית רבה ונשא השעיר עליו, זה עשו שנאמר הן עשו אחי איש שעיר, את כל עונותם, עונות תם שנאמר ויעקב איש תם, ומפורש בזה בפרקי רביאליעזר הגדול, לפיכך היו נותנין לו לסמאל שוחד ביום הכפורים שלא לבטל את קרבנם, שנאמר גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, גורלו של הקב"ה לקרבן עולה, וגורלו של עזאזל שעיר החטאת וכל עונותיהם של ישראל עליו, שנאמר ונשא השעיר עליו...

חולין דף יא:

קובע לעזאזל אלא בדבר הראוי לשם, וכי תימא דבדקינן ליה, והתנן לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה אברים אברים.

זוהר ח"ג דף קב.

ר' יצחק אמר לשטייא דקאים קמי מלכא הב ליה חמרא ולבתר אימא ליה ואחזי ליה כל אינון טעוון דעבדת וכל אינון בישין והוא ייתי וישבחד ויימא דלא ישתכח בעלמא כוותך אוף הכא הא קאים דלטורא תדיר קמי מלכא. ישראל יהבין ליה האי דורון ובהאי דורון פתקא לכל בישין ולכל טעוון ולכל חובין דעבדו ישראל והוא אתי ומשבח להו לישראל ואתעביד סניגורא עלייהו וקב"ה אהדר כלא לרישא

דבישי דעמיה בגין דכתיב {משלי כד} כי גחלים אתה חותה על ראשו. א"ר יוסי ווי לון לעמא דעשו בשעתא דהאי שעיר משדרי לההוא דלטורא ממנא דעלייהו דבגיניה אתי לשבחא לון לישראל וקב"ה אהדר כל אינון חובין לרישא דעמיה בגין דכתיב {תהלים קא} דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. א"ר יהודה אלמלי הוּ ידעי עכו"ם מהאי שעיר לא שבקין לון לישראל יומא חד בעלמא. ת"ח כל ההוא יומא משתדל איהו בההוא שעיר ובגין כך קב"ה מכפר להו ישראל ודכי לון מכלא ולא אשתכח קטגוריא קמיה לבתר הוא אתי ומשבח להו לישראל וכדין שאיל ליה כד"א ויאמר יי' אל השטן מאין תבא אתיב בתושבחתיהו דישראל וקטיגורא אתעביד סניגורא ואזיל ליה. כדין קב"ה אמר לשבעין שרין דחסרין כורסייא חמיתון האי דלטורא היאך קאים על בני תדיר (אסתכמו) הא חדא דאשתכח (ס"א אשתדר) גביה בפתקא דכל חובייהו וכל טעותיהו וכל מה דחטו וחבו קמאי והוא קביל לון כדין אסתכמו כלהו דיהדרון אינון חובין על עמיה.

קידושין דף פא.

הנך שבויתא דאתאי לנהרדעא, אסקינהו לבי רב עמרם חסידא, אשקולו דרגא מקמייהו, בהדי דקא חלפה חדא מנייהו נפל נהורא באיפומא, שקליה רב עמרם לדרגא דלא הוּ יכלין בי עשרה למדלייא, דלייא לחודיה. סליק ואזיל, כי מטא לפלגא דרגא איפושח, רמא קלא נורא בי עמרם אתו רבנן, אמרו ליה כסיפתין אמר להו מוטב תיכספו בי עמרם בעלמא הדין, ולא תיכספו מיניה לעלמא דאתי. אשבעיה דינפק מיניה, נפק מיניה כי עמודא דנורא, אמר ליה חזי, דאת נורא ואנא בישראל, ואנא עדיפנא מינך. רבי מאיר הוּ מתלוץ בעוברי עבירה, יומא חד אידמי ליה שטן כאיתתא בהך גיסא דנהרא, לא הוּ מברא, נקט מצרא וקא עבר. כי מטא פלגא מצרא שבקיה, אמר אי לאו דקא מכרזי ברקיעא הזהירו בר' מאיר ותורתו, שויתיה לדמך תרתי מעי. ר' עקיבא הוּ מתלוץ בעוברי עבירה, יומא חד אידמי ליה שטן כאיתתא בריש דיקלא, נקטיה לדיקלא וקסליק ואזיל. כי מטא לפלגיה דדיקלא שבקיה, אמר אי לאו דמכרזי ברקיעא הזהירו ברבי עקיבא ותורתו, שויתיה לדמך תרתי מעי.

בראשית רבה פרשה כו פ' ה

....הבתולות ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו, אלו נשי אנשים, מכל אשר בחרו, זה זכר

ובהמה, רבי

הונא בשם רבי אמר דור המבול לא נימוחו מן העולם עד שכתבו גמומסיות לזכר ולבהמה, אמר

פרקי דרבי אליעזר פרק כב

פ' א ר' מאיר אומר גלוי ערוה היו מהלכין דורות של קין האנשים והנשים כבהמה ומטמאין בכל זנות איש באמו ובבתו ובאשת אחיו ובאשת רעהו וברחובות וביצר הרע של מחשבת לבם, שני וירא

ה' כי רבה רעת האדם, ר' אומר המלאכים שנפלו ממקום קדושתן מן השמים ראו את בני דורותיו של קין גלויות בשר ערוה כוחלות עיניהם כזונות וטעו אחריהם ולקחו מהן נשים, שני ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו, ר' יהושע אומר המלאכים אש לוהט הם, שני משרתיו אש לוהט והוא בא כבעלת בשר ודם ואינה נשרפת את הגוף, אלא בשעה שנפלו ממקום קדושתן חזר כחן וקומתן כבני אדם ולבשו גוש ועפר

זוהר ח"א דף נח/א

והנ עז"א ועזא"ל דמרדו לעילא ואפיל לון קב"ה ואגלימו בארעא ואתקיימו ביה ולא יכילו לאתפשטא מניה. ולבתר טעו בתר נשי עלמא ועד כען יומא דא אינון קיימי ואולפי חרשין

בראשית רבה פרשה ט פ' ז

שמואל בר נחמן בשם רב שמואל בר נחמן אמר הנה טוב מאד זה יצר טוב והנה טוב מאד זה יצר רע, וכי יצר הרע טוב מאד, אתמהא, אלא שאלולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אשה, טוב והנה טוב מאד זה יצר רע, וכי יצר הרע טוב מאד, אתמהא, אלא שאלולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אשה, ולא הוליד ולא נשא ונתן...